

За інженерні кадри

ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 5 (506)

П'ЯТНИЦЯ, 12 лютого 1993 року.

Телефони редакції:
4-74-17, 22-68.

ОСТРІВЕЦЬ НАТХНЕННЯ

РЕПОРТАЖ

У нинішні часи, коли, скажемо прямо, труд перестав бути для багатьох справою добрести і честі, те, що робиться в обчислювальному центрі ФРА, можна назвати острівцем натхненної праці.

По суті, центру ще нема, він тільки створюється, але в його становлення вкладається стільки енергії, творчості, що не може не викликати захоплення.

В одному з приміщень нового корпусу факультету роботи йдуть, можна сказати, паралельно з навчальним процесом: за столами з комп'ютерами працюють студенти і викладачі, а поряд біля вікон люди в робочих халатах паяють, зварюють, прокладають дроти, труби.

Але це не запрошені зі сторони майстри, а свої ж факультетські працівники.

Інженери - електрики Валентин Андрійович Крючков, Андрій Геннадійович Балаханов, начальник техбюро Григорій Васильович Ковшов, оператор ЕОМ В'ячеслав Юрійович Казеній.

Приваблює не стільки їх професіоналізм (хоч за фахом вони не слюсарі, не механіки, чи монтажники), скільки трудовий настрій, натхнення. Кожен прагне взяти на себе найскладнішу опорацію. І робиться все легко, весело, з дружнім гумором.

Декан факультету Геннадій Михайлович Полторак з цього приводу каже, що його настрої піднімається, коли дивиться на роботу цих людей.

Ще б пак! На очах порожні приміщення перетворю-

ються в добре оснащені учбово-виробничі аудиторії, в сучасний обчислювальний центр з новітньою електронною технікою. Споруджуються перегородки для класів, спеціальних кімнат, підсобок.

А тепер — детальніше про майбутній обчислювальний центр, що створюється силами факультету радіотехнічної апаратури. В ньому розміщуються три учбових класи: УКНЦ із зоною технічного обслуговування, два класи персональних ЕОМ, для яких уже придбано в Гонконзі, на Тайвані, інших країнах досконалу обчислювальну техніку.

Всього в центрі буде обладнано 50 робочих місць.

На п'яти типах машин тут працюватимуть на різних етапах і першокурсники, і дипломники, а також наукові співробітники.

Майбутні інженери, бакалаври, магістри матимуть можливість оволодіти, як мінімум, трьома мовами програмування і на додаток до диплому одержати посвідчення оператора ЕОМ, що в нинішніх умовах зайнятості і працевлаштування є далеко не зайвим набутком.

„Говорить політехнічний“

Таким словами студентка II-го курсу ФА Оксана Загороднюк започаткувала ціми днями інститутське радіомовлення.

Тепер під час великої перерви у нас можна буде почути по радіо різні повідомлення, оголошення. А на майбутнє працівники клубу задумали готувати інформаційні випуски про життя вузу.

Перші передачі засвідчили, що вибір диктора виявився вдалим — учасниця художньої самодіяльності Оксана Загороднюк досить впевнено почуває себе біля мікрофону.

Переходи, переходи...

Якщо б комусь захотілось зробити екскурсію по нашому інституту з відвіданням усіх корпусів і добудов, то йому довелося би витратити півдня і пройти коридорами і переходами не один кілометр, адже вуз займає мало не цілий мікрорайон Вишеньки.

Щоб зробити зручними такі «подорожі» від одного корпусу до другого, будівельники спорудили цілу систему переходів. Багато їх з'єднують нульовий корпус з першим і управлінським, лерший — з другим. Три переходи ведуть до лабораторій, лекційних залів, розміщених в добудовах в інженерно-будівельному факультеті.

Цими днями здано в експлуатацію ще один — десятий перехід, який веде від нульового корпусу до новозбудованого приміщення факультету радіоелектронного апаратури.

РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

З ПРИВОДУ ДЕПУТАТСЬКОЇ ЕТИКИ І СОВІСТІ

Не можна збагнути, як так вийшло, що Закон «Про статус народного депутата» не привернув загальної уваги. Чи то ми всі дуже були заклопотані постійним падінням рівня життя, чи зміною прем'єра, яка опинилась в центрі полемічних пристрастей, чи, може, взагалі зневірилися і перестали читати довгі офіційні Верховної Ради, які не обіцяють нічого доброго? — так чи інакше Закон «Про статус народного депутата» пройшов непоміченим і непоміченим.

Читаючи ж його сьогодні, ніяк не позбудешся думки, що наші народні обранці, облішавши галас навколо тяжкого економічного становища свого бідного народу, вирішили нарешті не словами, а ділом продемонструвати свою «турботу» про цей народ, і почали з себе.

Не треба ніякого коментаря до тих статей Закону, де йдеться про права (вірніше, про привілеї), якими наділили себе народні депутати України — досить тільки процитувати їх. Що ми й робимо.

«Депутат для потреб депутатської діяльності має право на позачергове придбання транспортних засобів, засобів зв'язку, копіювальних і розмножувальних, обчислювальних та іншої оргтехніки, безплатне використання копіювальних і розмножувальних та обчислювальних техніки підприємств і організацій, розташованих на території виборчого округу».

«Верховна Рада України забезпечує працевлаштування народного депутата України після закінчення строку повноважень. Верховна Рада України зберігає за колишнім депутатом заробітну плату народного депутата України на період його працевлаштування, але не більше одного року, а у разі навчання чи перекаваліфікації — на строк до двох років. При неможливості працевлаштування після закінчення строку вище терміну за колишнім депутатом зберігається 50 процентів діючої заробітної плати народного депутата України до досягнення ним пенсійного віку».

Впродовж п'яти років після закінчення строку депутатства колишнього депутата «не може бути з ініціативи власника підприємства, організації, установи або уповноваженого ним органу звільнено з роботи, з дійсної військової служби, служби в органах МВС, СБУ — з ініціативи командування, виключено з колективу та іншого кооперативу, навчального закладу у порядку дисциплінарного стягнення, поновлено у посаді чи званні без попередньої згоди Верховної Ради України».

«Депутатам надається від-

пустка в міжсесійний період тривалістю 36 робочих днів, якщо законодавством не передбачена відпустка більшої тривалості, з виплатою допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу або одногомісячного заробітку».

Працюючи члени сім'ї народного депутата України, залученого на постійну роботу у виборні органи Верховної Ради України, якщо вони від'їжджають з ним до Києва, за їх бажанням звільняються з попереднього місця роботи і повертаються назад у порядку переведення. Їм надається допомога у працевлаштуванні відповідно до професії чи спеціальності. На період працевлаштування, але на строк не більше трьох місяців, за ними зберігається середня зарплата за рахунок Верховної Ради України.

Витрати, пов'язані з перебуванням депутата на роботу у Верховну Раду і повернення на попереднє місце роботи, відшкодовуються за нормами чинного законодавства для категорії працівників, запрошених на роботу».

«Життя і здоров'я депутата підлягає обов'язковому страхуванню за рахунок коштів Верховної Ради на суму 10-річного грошового утримання депутата».

«При досягненні пенсійного віку колишньому депутату призначається пенсія, яка становить 80 процентів місячного окладу, встановленого на той час для працюючого народного депутата. За ним зберігається медичне обслуговування, забезпечення путівками для лікування, що було встановлено на той час для народних депутатів України».

«Депутат на території України користується правом безплатного проїзду на всіх залізничних, автомобільних, повітряних, водних внутрішніх шляхах і на всіх видах міського пасажирського транспорту (за винятком таксі)».

Поза чергою йому надається місце у спальному або м'якому вагоні поїзда, в каюті I або II класу пароплава, на річкових суднах усіх категорій, в салоні літака».

У статті шостій Закону «Про статус народного депутата» маємо параграф: «Неприпустимим є використання депутатом свого статусу всупереч законним інтересам суспільства, громадян, держави».

Важко позбутися думки, що голосуючи за свої привілеї, наші народні депутати зразу ж позбулися над цим свіженим Законом, перетворюючи його, за звичними правилами розвинутого соціалізму, в дишло, себто, куди повернеш, туди і вийшло.

Батька назвали Зорею, ніби наперед вгадавши, що це ім'я дивовижно пасуватиме і до її імені і до поклоніння — Наталя Зорянівна Грозна займається ми-

стецтвом: вона — душа інститутських музеїв, один з їхніх творців, постійний екскурсовод, викладач кафедри історії та теорії культури.

ІНСТИТУТСЬКІ ПОЛІГЛОТИ

Він не впадає в очі: скромна, проста людина. Запам'ятовується хіба-що палічкою, на яку спирається. Вілен Вікторович Білий — інвалід Великої Вітчизняної війни.

Це — ззовні. А взагалі про нього знають не тільки у Вінниці, а й далеко за межами України, бо викладач кафедри іноземних мов, доктор філологічних наук професор ВПІ В. В. Білий володіє рідкісним даром, знає німецьку, французьку, англійську, португальську, шведську, італійську, болгарську, японську і, звичайно, українську та російську мови. А ще кілька може порозумітися.

— Звідки такий потяг до мов, — питаємо у Вілена Вікторовича.

— Знаєте, — каже він, — у багатьох людей постій-

но присутнє почуття незадоволення собою, бажання безперервного самовдосконалення. Мабуть, і я належу до цієї категорії. Оволодіння новою мовою приносить моральне задоволення, радість здобутої перемоги. Це, як у альпіністів, які, подолавши одну висоту, вже готуються до штурму чергової.

Слова ці мовлені не для годиться. Незважаючи на поважний вік, професор Білий запланував собі до 2000 року оволодіти ще десятком мов, у тому числі, арабською і хінді.

Отож — поліглот. Але він не один такий в інституті. Не набагато менше мов знає і учениця 10-го класу приватної школи, що на енергетичному факультеті — Вікторія Віленівна Біла (як ви вже здогадалися — дочка Вілена Вікторовича).

Щось, напевно, таки передалося їй від батька. Вже в 4 роки Вікторія оволоділа англійською, в 6-му класі іспанською, у 8-му — японською. Знає також німецьку, французьку, італійську, шведську.

І це в такому віці! Причому, як і батько, продовжує самовдосконалення.

Отож, в сім'ї йде своєрідне змагання двох поліглотів — хто швидше доб'ється успіху в оволодінні тією чи іншою мовою. Вони по черзі читають підручники, іноземну періодику, художню літературу, діляться враженнями.

Однак, є тут і привід для смутку. У Вінниці, мабуть, не так вже й багато знавців іноземних мов. Їх знання могли б прислужитися для перекладу паперів, розмов під час офіційних візи-

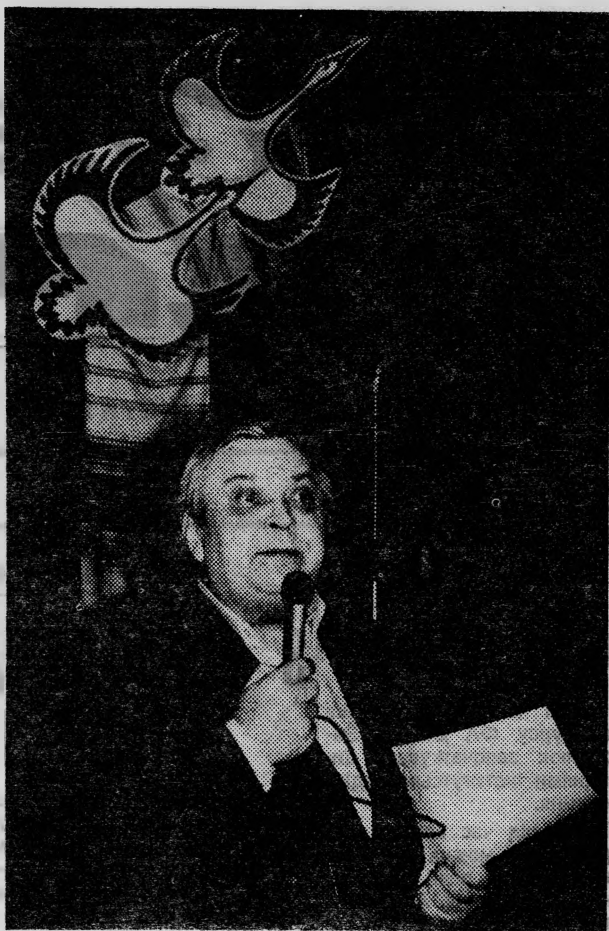
тів зарубіжних представників. Могли б, але не слугують тому, що ми звикли шукати таланти десь, а не у себе.

У зв'язку з безперервним підвищенням цін на все, в тому числі й друковану продукцію, важко стало з придбанням іноземної літератури, з передплатою на зарубіжні видання навіть професорам. А без постійної мовної практики самовдосконалення не просто досягти.

Недавно Вілен Вікторович отримав запрошення в Ірландію на симпозіум з проблем історії лінгвістики. За браком валюти, довелося відмовитися від поїздки.

Які ж ми все-таки бідні, якщо наші професори, поліглоти, талановита молодь не можуть навіть заявити про себе на повний голос! Л. ЛЕОНІДОВ.

З своєрідним присмаком

Знайшовши вигідну точку для фотозйомки, сиджу в актовому залі і слухаю поета - гумориста Василя Мусійовича Коряка. Із задоволенням придивляюсь до цієї цікавої талановитої людини, викладача фізики в Вінницькому педагогічному інституті, який на запрошення викладачів з кафедри КТІК завітав до наших студентів.

Мені вже доводилось читати його віршоване бачення світу з своєрідним українським присмаком і тому свою увагу, як фотограф, зосередив на його міміці, жести, інтонації, а також на реак-

цію студентської аудиторії.

В залі час від часу вибухає сміх і поряд зі мною два студенти обурюються, що цей шум заважає їм читати пригідницькі повісті, смачно ілюстровані малюнками голих дівок і вбивць - суперменів.

Ось як вони відгукнулись про своїх товаришів по навчанню:

— Сміються, як колгоспні коні.

— Інтелект на рівні дитячого садка і школи.

— Бач, як ці вірші їх сексуально збуджують — вони справжньої естради ще не бачили...

— Де їм Батьки тільки на сніданок гроші дають, а «тусовку» знають тільки з газет.

Вибачте, мої сусіди по кріслах в актовому залі, пожувати щось смачне — ніби й нічого, але не для мене — сторонньої людини. Тож, щоб заглушити, принаймні для себе, це плямкання, хочу сказати що Василь Мусійович подав до захисту дисертацію з проблем фізики і підготував до друку першу свою збірку гуморесок під назвою «Рай і пекло».

С. ЛІСОВИЙ.
Фото автора.

Міністр з Гани—у ВПІ

5—6 лютого у Вінниці відбувався Конгрес студентів Гани. У нашому інституті з цієї далекої країни навчаються одинадцять студентів. Декан факультету Володимир Іванович Нагул про них найкращої думки. Всі вони дисципліновані, скромні, працьовиті — дається взнаки система довузівської підготовки: після школи навчаються централізовано в спеціальних коледжах.

З одинадцяти четверо, а саме — Клеменс Акпелу, Інносент Махама, Джастіс Ндубак, Емануель Аддо являють на дипломи з відзнакою.

В інституті побував тимчасовий повірений в спра-

вах Гани в СНД Алатей Барбінтон. Він мав тривалу розмову з ректором Б. І. Мокіним, побував в інститутському музеї, залишив там свій відгук. Системою навчання і студентським побутом залишився задоволеним. Алатей Барбінтон, як з'ясувалось, є не тільки тимчасовим повіреним, себто, дипломатом, а ще й Міністром освіти Гани. Отже, слід сподіватися, що ці відвідини будуть не тільки візитом пошани, а й матимуть певні економічні наслідки. Скажімо, міністр стурбований умовами навчання тих студентів, які знаходяться сьогодні в «гарячих» точках СНД — Молдові, Душанбе, Баку то-

що і вирішує питання про те, щоб перевести їх до вузів України, де суспільно-політична обстановка стабільна. Цілком можливо, що доучуватися всі вони переїдуть до Вінницького політехнічного. Втім, це ще буде вирішуватись у Міністерстві освіти в Києві.

Конгрес студентів Гани пройшов з великим успіхом. На ньому були близько двохсот студентів з усіх кінців СНД, в тому числі, 54 з Вінниці (43 навчаються в медінституті). Вирішено багато злосудних питань, а прийом гостей був щирим, доброзичливим і товари-

„Необтяжені шлюбними вузами“...

Розширення сфери застосування української мови надає особливого значення питанням культури мовлення. В час, коли до української мови звертаються й ті, хто майже не користувався нею зі шкільних років, і ті, хто взагалі недавно її вивчає, зрозуміла чимала кількість помилок, вживання ненормованої лексики, застарілих штамів, невинуватих калек з російської мови та подібне. Але те, що ще можна вибачити в усному мовленні, не можна допускати в мові документів, діловодства, оголошень, розпоряджень.

Ці замітки є наслідком спостереження саме за мовою нашого діловодства та оголошень. На жаль, мовних огріхів тут вистачає. Наприклад, на деяких таблицях написано: «деканат факультета» замість правильного «факультету». Багато хто вказує «час прийому по особистим питанням» хоча за нормами літературної мови треба «з особистих питань». Взагалі, в різних документах явно надуживаються вирази з прийменником «по»: «по сумісництву», «по хворобі», «по власному бажанню» і т. ін., хоча правильніше й природніше буде «за сумісництвом», «через хворобу», «за власним бажанням».

Дуже широко вживається слово «учбовий», проте це лише калька з російської, бо в українській мові немає такого слова. Але йдеться не про лічбу, бо малося на увазі «вважати», а не «вучити». Тому кра-

ще писати «навчальний відділ», «навчальний план». Як і за часів соціалізму продовжується різного роду «прийняття»: «прийняти участь», «прийняти рішення», «прийняти резолюцію», «прийняти міри» можна зустріти в багатьох розпорядженнях і наказах. А слід писати «взяти участь», «схвалити (ухвалити) резолюцію», «вжити заходів» і т. ін. Так само багато «здають» і «перездають»: іспити, заліки, контрольні, а треба все це «складати» чи «перекладати».

Дуже часто можна прочитати вирази з неіснуючим в українській мові дієприкметником «слідуючий»: «слідуюча виплата», «в слідуючому складі», «в слідуючих розділах». Тут в різних випадках потрібно казати «наступна виплата», «в такому складі», «в подальших розділах». До речі, слід вживати «ввести до складу комісії».

Часом можна подумати, що дехто зенацька вдається до арифметичних вправ: «рахуємо, що ця постанова треба відмінити». Але йдеться не про лічбу, бо малося на увазі «вважати».

Окремо слід сказати про офіційний інститутський бланк. На ньому з'явився герб нашої держави, але чомусь текст подано трьома мовами. Невже в Росії не зможуть прочитати назву нашого закладу в оригіналі?

Але найприкріше — в адресі, яка подана трьома мовами так: «Хмельницьке

шосе», «Хмельницькое шоссе», «Khmelnitskoe Shosse». То що, назви вулиць у нас створюються російською мовою, а потім їх по-українськи перекладають, але в світ, звичайно, не випускають? Між іншим, в Законі про мови (ст. 38) сказано: «Відтворення українських топонімів іншими мовами здійснюється у транскрипції». Тому має бути «Khmelnitske», та й по-російськи правильноше тут писати «Хмельницьке» шосе.

Отже, треба всім нам бути уважнішими з мовою, не лінуватися зайвий раз зазирнути до словника. Не завадило б також, аби кафедра української мови чи кафедра історії та теорії культури організували кабінет української мови, де б можна було одержати кваліфіковану консультацію, переглянути словники. А роботи тут вистачить, адже ми порушили незначну частину проблеми, тоді як тут незрозумілий край систематизації спеціальної термінології.

Можливо, в нашій газеті варто подавати деякі поради щодо вживання ряду слів і термінів. Бо невага до слова може призвести до курйозів, як от в одному з оголошень, яке запрошує всіх, хто «необтяжений шлюбними вузами», а поручитись пропонує свої «служби» в перекладі з російської...

Г. БАГДАСАР'ЯН,
член товариства «Прогрес».

ЛІКНЕП УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Нещодавно на книжкових полицях з'явився скромний словник «Уникайте русизмів в українській мові», укладений депутатом Верховної Ради України, головою Київського крайового Товариства «Прогрес» Юрієм Гнаткевичем. В ньому наводяться типові русизми, які вживаються народними депутатами в ході роботи сесій. З нашого погляду, це дуже корисний посібник і для науковців Вінницького політехнічного, адже їхня мова в переважній більшості теж засмічена подібними кальками. Отже, як пишеться-говориться і як треба писати й говорити.

Русизми

безприрывно — безперервно
безчисленні — незліченні
бувший — колишній
бумага — папір
в сім годин — о сьомій годині
в двох словах — двома словами
відмінити — скасувати
відзвон — відгук
віддохати — відпочивати
відложити — відкласти
вмішуватися в... — втручатися в...
визнати заперечення — викласти заперечення
виключення — виняток
виключити (мікрофон) — вимкнути (мікрофон)
виписка (з протоколу) — витяг (з протоколу)
висказуватися за... — висловлюватися за...
вичеркнути — викреслити
да — так
і так далі — і так далі
не дивлячись на... — незважаючи на...
додержуватися — дотримуватися
додатковий — додатковий
допускати — припускати
з достоїнством — з гідністю
другий, другим разом — інший, іншим разом
дякую Вас — дякую Вам
жати (на кнопки) — тиснути на кнопки
єдинодушно — одностайно
задача — завдання
заключення — висновок
зложити повноваження — скласти повноваження
іменно ця обставина — саме ця обставина

ця обставина — отже, таким чином мені кається, що... — мені здається, що...
касатися — стосуватися
в кінці кінців — зрештою, врешті-решт
командировка — відрядження
кормити, кормушка — годувати, годівниця
по крайній мірі — принаймні, щонайменше
крупне питання — значне питання
крупний вчений — видатний (великий) вчений
лишати слова — позбавляти слова
лишній раз — зайвий раз
любий, в любому випадку — будь-який, перший-ліпший, в будь-якому разі
в значній мірі — значною мірою
міроприємство — захід
мішати — заважати
мова йде про... — йдеться про...
навич, навик — навичка, навички
нагрузка, нагужати — навантажувати
надобність — потреба
надоїдати — набридати, обридати
два роки назад — два роки тому
накінець — нарешті
накопити, накопичення — нагромадити, нагромадження
налог — податок
система налогів — система оподаткування
нанести шкоди — завдати, заподіяти шкоди
наоборот — навпаки
направлений на... — спрямований на...
настоювати на... — наполягати на...
дві неділі, протягом неділі — два тижні, протягом тижня
непригодний — непридатний
ніякий — жоден (варіант не влаштовує)
нуждатися — терпіти нужду, потребувати
обжалувати — оскаржити
облегчити — полегшити

ОГОЛОШЕННЯ

Факультативний курс

У ВЕСНЯНЬОМУ СЕМЕСТРІ
ЧИТАЄ
ДОКТОР ТЕХНІЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОР

Стахов О. М.

ТЕМА:

«Золотий перетин в сучасній науці».

1. Марія чисел і геометричних тіл.
2. Естетика математики.

3. Золотий перетин і числа Фібоначчі.

4. Гіперболічні функції Фібоначчі.

5. Числа Фібоначчі і ботаніка.

5. Числа Фібоначчі і теорія вимірювання.

7. «Фібоначчіві» системи зчислення.

Лекції читаються в Білому залі головного корпусу кожного вівторка другого тижня (23.02, 2.03, 16.03, 30.03, 13.04, 27.04, 11.05; 25.05 1993 р.).

Початок лекцій о 14.25.

Запрошуються аспіранти, наукові співробітники і студенти всіх спеціальностей.

Кафедра прикладної математики і обчислювальних систем.